

higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NATIONALE SERTIFIKAAT
TOERISTEBESTEMMINGS N5
8 Oktober 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 14 bladsye.

INSTRUKSIES AAN DIE NASIENERS

1. Sien al die vrae na.
2. Volg die antwoorde volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
3. Gebruik slegs 'n pen met rooi ink.
5. Maak seker dat u regmerkies en kruisies netjies en leesbaar is.
6. Al die vrae in AFDELING A is VERPLIGTEND, en afdeling A tel altesame 40 punte. VRAAG 1 handel oor KAARTWERK (ADDENDUM A).
7. AFDELING B bestaan uit vyf vrae, waarvan enige VIER beantwoord moet word vir 'n totaal van 160 punte.
8. VRAAG 2 (NAMIBIË – ADDENDUM B) en VRAAG 3 (EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN) is VERPLIGTEND.
9. Die kandidate moet TWEE ander vrae uit VRAAG 4, 5 en 6 kies.

VRAAG 4		
AFRIKA-AFDELING: KIES EEN.		
Marokko (20)	Mosambiek (20)	Botswana (20)
AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN		
Madagaskar (20)		

VRAAG 5		
AFRIKA-AFDELING: KIES EEN.		
Zimbabwe (20)	Uganda (20)	Malawi (20)
AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN		
Mauritius (20)		

VRAAG 6		
AFRIKA-AFDELING: KIES EEN.		
Zambië (20)	Kenia (20)	Tanzanië (20)
AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN: KIES EEN.		
Seychelle (20)	Réunion (20)	

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	Namibië	(2)
1.2	Zimbabwe	(2)
1.3	Uganda	(2)
1.4	Malawi	(2)
1.5	Madagaskar	(2)
1.6	Kenia	(2)
1.7	1.7.1 Steenbokskeerkring	(1)
	1.7.2 Ewenaar	(1)
1.8	Okavango-delta	(2)
1.9	• Kalahari • Namib	(2)
1.10	Kilimandjaro	(2)
1.11	Tanzanië	(2)
1.12	Kariba-meer	(2)
1.13	Victoria-meer	(2)
1.14	Comoro-eilande	(2)
1.15	Berg Kenia	(2)
1.16	Rabat	(2)
1.17	Port Louis	(2)
1.18	Saint Denis	(2)
1.19	Maputo	(2)
1.20	Gaborone	(2)
		[40]

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B**VRAAG 2**

NAMIBIË

- 2.1 12 dae; 11 nagte (1)
- 2.2 Tente (1)
- 2.3 15% (1)
- 2.4 R1 2250 / 2 = R6 125 (1)
- 2.5 bookings@bhejane.com (1)
- 2.6 Viertrekvoertuig (4 × 4) (1)
- 2.7
- Eie beddegoed (matrasse en/of kampbed en slaapsakke en kussings)
 - Eie opvoustoele
 - Eie drankies en versnaperinge vir tussendeur
 - Eie buitelandse/mediesenood- en ontruimingsversekeringsdekking
 - Jou eie voertuig en brandstof
 - Eie grensoorsteekgelde en padbelastings (Enige 2 × 1) (2)
- 2.8 Geskiedkundige besienswaardighede in Swakopmund:
- Woermann-huis
 - Die Alte Kaserne
 - Hohenzollernhaus
 - Kaiserliches Bezirksgericht (Enige 2 × 1) (2)
- 2.9
- Valduik
 - Sandplankry
 - Dolfyn- en walvisbesigtiging
 - Kwadfietsry (Enige 2 × 1) (2)
- 2.10 Diego Cão (1)
- 2.11 2672 OF 2621 OF 2606 meter bo seespieël (verskillende hoogtes in verskillende handleidings) (1)
- 2.12 Dit is 'n rotstekening in wit van 'n persoon, dalk 'n vrou, met 'n plat bors en met 'n pyl en boog (jagter) (2)
- 2.13 Orreelpype (bizarre vulkaanrotsformasie) (1)
- 2.14 Twyfelfontein✓
Dit is bekend om sy prehistoriese tekeninge en rotsgraverings.✓✓ (3)

- 2.15 'n Plek wat aan die vroeë Portugese seevaarders as die "sand uit die hel" bekend was. Hierdie plek word geassosieer met berugte skepswrakke en verhale van matrose wat honderde kilometer deur hierdie dorre landskap geloop het op soek na kos en water.' (2)
- 2.16 Die Skedelkus Nasionale Park strek ongeveer 500 km ver van die Kunenerivier in die noorde tot by die Ugabrivier in die suide. (2)
- 2.17 Die landskap sluit sandduine,✓ canyons✓ en bergreekse✓ in. (3)
- 2.18
- Woestynolifante
 - Swart renosters
 - Leeus
- (3)
- 2.19
- Springbokke
 - Gemsbokke
 - Hiënas
 - Volstruise
- (3)
- 2.20 'n Enorme mineraalpan, waarvan die bodem omtrent 1 000 miljoen jaar gelede gevorm is, oorheers Etosha.✓ Die pan het deesdae selde water in aangesien dit merendeels deur reëns gevoed word, maar met die hoë verdamping verdwyn die water vinnig.✓
- Aan die walle van die meer is daar egter heelwat bome en gras, met etlike fonteine✓ wat water voorsien aan die talryke diere en voëls wat permanent om die pan bly.✓ (4)
- 2.21
- Blouwildebeeste
 - Springbokke
 - Sebras
 - Koedoes
 - Hartebeeste
 - Elande
 - Gemsbokke
 - Kameelperde
 - Olifante
 - Leeus
 - Swart renosters
- (Enige 3 × 1) (3)

[40]

VRAAG 3 (VERPLIGTEND): AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN

- 3.1 D
 3.2 A
 3.3 C
 3.4 B
 3.5 B
 3.6 A
 3.7 C
 3.8 A
 3.9 B
 3.10 D
 3.11 C
 3.12 C
 3.13 C
 3.14 A
 3.15 B
 3.16 C
 3.17 D
 3.18 C
 3.19 B
 3.20 A

(20 × 2) **[40]****VRAAG 4**

4.1 MOSAMBIEK

- 4.1.1 Metical (1)
 4.1.2 Museu da Moeda (1)
 4.1.3 Sir Herbert Baker (1)
 4.1.4
 - Die stadsaal en burgersentrum
 - Casa de Ferro
 - CFM-treinstasie
 - Restaurante 1908
 - Louis Tregardt-aandenkingstuin
 - Enige van die museums (Museu de Revolucao; de Geologia; de Arte) (Any 4 × 1) (4)
- 4.1.5 Beira (1)
 4.1.6 Sofala-provinsie (1)
 4.1.7 Gorongosa Nasionale Park (1)

- 4.1.8
- Bazaruto – 30 km lank × 3 km breed; grootste van die eilande in die eilandgroep; het 'n landingstrook; goeie verblyf; Portugese vuurtoring (1890)
 - Benguerra – het die mees ongerepte gebied met 'n inheemse duinewoud; die beste voëllewe; krokodille; landingstrook; verblyf
 - Magaruque – maklik toeganklik van die vasteland af; landingstrook; goeie koraalriwwe om te snorkel en te skubaduik; dau-ritte; verblyf
 - Santa Carolina – klein, afgesonderde eiland, 3 km lank × 500 m breed; rotsagtige eiland omring deur dieper water (4 × 2)
- (8)
- 4.1.9 Maputo Baai (2)
- [20]**

EN/OF

4.2 BOTSWANA

- 4.2.1 Uitsers warm (temperatuur bo 40 °C); grootste gedeelte van die reënval is tussen Desember en Februarie (2)
- 4.2.2
- Diamante
 - Kopernikkel
 - Steenkool
 - Goud
- (4)
- 4.2.3 Tlokweng-grenspos (2)
- 4.2.4
- Federal Air
 - Kind Air Charter
 - Swift Flite
 - Zenith Air
- (4)
- 4.2.5 13 uur✓ en 30 minute✓ (2)
- 4.2.6
- Daar is naby aan die hoofweg 'n heilige reënmaakterrein van sandsteen wat in 'n 450 miljoen jaar oue oerrivierbedding uitgestrek lê.
 - Daar is 'n reeks diep uitgekerfde maalgate in die waterloop sigbaar, en Matsieng, die Adam in die Botswana-volksverhale, het uit een van hierdie maalgate verrys, gevolg deur sy mense en diere.
 - Die terrein het 'n ongelooflike geologie, insluitende onverklaarbare wit sirkels wat oor 'n aantal donker rotse versprei is en daarin vasgelê is. Daar kom ook San-graverings voor. (3 × 2)
- (6)
- [20]**

EN

- 4.3 AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN: MADAGASKAR
Raadpleeg ADDENDUM D oor 'Madagaskar – die ongerepte eiland'.
- 4.3.1 'Madagaskar het 'n ramspoedige ontstaan gehad toe intense plaattektoniek die vasteland van Gondwana omtrent 160 miljoen jaar gelede opgebreek het en Madagaskar sy stadige dryfvaart suidooswaarts, weg van die kus van Afrika, begin het om die weeskind te word wat tussen Indië en Afrika gestrand is.' (2)
- 4.3.2 Île Saint Laurent (1)
- 4.3.3
- Asiërs
 - Afrikane
 - Europeërs
 - Inheemse kulture
- (4)
- 4.3.4 Dit is aan die noordweskus van Madagaskar geleë. (1)
- 4.3.5 Pragtige strande, talle aktiwiteite en besienswaardighede (3)
- 4.3.6 Hulle gebruik hierdie plant om eteriese olie te maak wat in aromaterapie en parfuum soos Chanel No 5 gebruik word. (2)
- 4.3.7 'n Soort primate (aap) met 'n lang stert (1)
- 4.3.8
- Indri-lemur
 - Ringstertlemur
 - Madame Berthe se muislemur
 - Katlemur
 - Sysifaka
 - Bamboeslemur
 - Aai-ai
 - Rooi lemur
- (Enige 3 × 1) (3)
- 4.3.9 Ankarea-woestyneiland (1)
- 4.3.10
- Tuna
 - Barrakuda
- (2)
- [20]**

VRAAG 5

5.1 ZIMBABWE

- 5.1.1 V
- 5.1.2 T
- 5.1.3 D
- 5.1.4 I
- 5.1.5 R
- 5.1.6 C
- 5.1.7 Q
- 5.1.8 H
- 5.1.9 O
- 5.1.10 E
- 5.1.11 M
- 5.1.12 F
- 5.1.13 P
- 5.1.14 K
- 5.1.15 L
- 5.1.16 N
- 5.1.17 J
- 5.1.18 U
- 5.1.19 G
- 5.1.20 B

(20 × 1) (20)

OF

5.2 UGANDA

- 5.2.1 Murchison Falls Nasionale Park (1)
- 5.2.2 Murchison-waterval – 3 900 vk km, voëllewe, wildsbesigtiging (olifante, kameelperde, seekoeie, buffels, die Nyl-krokodil, leeus en luiperds), bootritte na die Albertmeer; die Tabongo-woud om sjimpansees op te spoor; die Victoria-Nyl of Wit Nyl is die hooflandmerk (4)
- 5.2.3 Dit is 'n Unesco-wêrelderfenisterrein en 'n gewilde toeristebesienswaardigheid. Dit is op die Kasubi-heuwel (oorspronklik Nabulagala genoem) geleë, en vier van die laaste konings (Bassekabaka) van die Buganda-koninkryk is in hierdie reusagtige, keëlvormige grasdakhuis, wat as Muzibu-Azaala-Mpanga bekendstaan, begrawe. Daar is manjifieke riet- en kringwerk wat die 52 stamme van die Baganda voorstel. (4)
- 5.2.4 Die seldsame berggorilla (1)
- 5.2.5 'n Groep van 84 eilande langs die noordweskus van die Victoria-meer, suid van Entebbe (3)
- 5.2.6
 - Nkuruba-meer
 - Nyinabulitwa-meer
 - Nyabikere-meer
 - Kasenda-meer
 (4)

- 5.2.7 Martelaarsdag/Helddedag (1)
- 5.2.8 Ugandese sjieling✓ (UGX)✓ (2)
- [20]**

OF

5.3 MALAWI

- 5.3.1 Tanzanië is aan die noorde en noordooste daarvan geleë,✓ terwyl Zambië aan die westekant✓ en Mosambiek aan die ooste en suidweste daarvan geleë is.✓ Die Malawi-meer vorm die oostelike grens met Tanzanië en Mosambiek.✓ (4)
- 5.3.2
- Oorlogsgedenkteken✓ – opgedra aan die koning se Africa Rifles en ander Malawiese troepe wat in die Eerste en Tweede Wêreldoorlog omgekom het✓
 - Banda-praalgraf✓ – standbeeld van die voormalige president, dr Hastings Kamuzu Banda✓
 - Parlementsgebou✓ – 'n indrukwekkende gebou wat portrette van al die vorige presidente huisves, met 'n fontein in die vorm van Malawi✓
 - Tabakveilingsvloere✓ – begeleide toere na hierdie groot pakhuis waarin meer as 80 000 bale tabak op enige tydstip geberg word✓ (Enige 4 × 2) (8)
- 5.3.3
- Houtkerfwerk, versierde houtartikels
 - Pottebakkerswerk
 - Kralewerk
 - Raffia-artikels
 - Tekstiele
 - Seepsteenkerfwerk
 - Tradisionele musiekinstrumente (Enige 2 × 1) (2)
- 5.3.4
- Kajakritte✓ – Nkhatabaai✓
 - Staptoere✓/wildsritte/hengel – Nyika-plato✓
 - Perdrysafari✓ – Nyika-plato✓ (3 × 2) (6)
- [20]**

EN

5.4 AFDELING OOR EILANDE IN DIE INDIESE OSEAAN: MAURITIUS

- 5.4.1 Dit is 'n rustende vulkaniese krater op Mauritius wat 'n panoramiese uitsig oor al die omringende dorpe en berge bied. (2)
- 5.4.2 Dit is 605 m hoog✓ en 85 m diep.✓ (2)
- 5.4.3 Curepipe (2)
- 5.4.4 'n Kratermeer (2)

- 5.4.5 Hindoe-godsdienst (2)
- 5.4.6 Die Hindoes glo dat die water van die Gangesrivier hier gemeng word. Dit is aanvanklik Paari Talao of Feetjiemeer genoem, met die spirituele verbintenis wat dit het. Met die naamsverandering na Ganga Talao is eer betoon aan die heilige ritueel wat pelgrims jare gelede in 1898 uitgevoer het deur die waters van die Gangesrivier in Indië met die water in die meer te meng ten einde die heiligste plek op die eiland vir Hindoes te herdenk. (4)
- 5.4.7 Maart (2)
- 5.4.8 Die Black River Gorges Nasionale Park, met sy welige, uitgestrekte bome, insluitende ebbe, tambalacoques (of dodobome) en palmbome (waarvan die gesogte palmhart afkomstig is), gee aan jou 'n ware gevoel van hoe die eiland daar uitgesien het voordat mense hulle daar gaan vestig het. Dit het in 1985 'n natuurreservaat geword. (2)
- 5.4.9 Die ongewone landskappe van hierdie streek maak 'n dagreis soontoe die moeite werd, selfs al is dit 'n betreklike klein plekkie. Die vreemde uniekheid van die sewe opvallende kleure wat hier in die grond gesien kan word – spesifiek rooi, bruin, violet, groen, blou, pers en geel – sorg vir die vernaamste besienswaardigheid. Die surrealisties gestrepte kleure van die duine is die gevolg van die elemente yster en aluminium wat in die aarde teenwoordig is en na bewering tydens die verskillende afkoelstadias van die gesmelte vulkaanrots gewysig is. (2)
[20]

VRAAG 6

6.1 ZAMBIË

- 6.1.1 Waar
- 6.1.2 Onwaar – Lusaka
- 6.1.3 Waar
- 6.1.4 Onwaar – Koper gordel
- 6.1.5 Waar
- 6.1.6 Waar
- 6.1.7 Onwaar – suidekant
- 6.1.8 Waar
- 6.1.9 Waar
- 6.1.10 Onwaar – suidwestelike grens (10 × 2) (20)

OF

6.2 KENIA

- 6.2.1 Waar
- 6.2.2 Waar
- 6.2.3 Onwaar – sjieling
- 6.2.4 Waar
- 6.2.5 Onwaar – Vasco da Gama
- 6.2.6 Onwaar – Aberdare Nasionale Park
- 6.2.7 Onwaar – noord-Kenia
- 6.2.8 Onwaar – Nairobi
- 6.2.9 Waar
- 6.2.10 Waar

(10 × 2) (20)

OF

6.3 TANZANIË

- 6.3.1 Waar
- 6.3.2 Waar
- 6.3.3 Onwaar – TZS
- 6.3.4 Waar
- 6.3.5 Onwaar – Victoriameer
- 6.3.6 Waar
- 6.3.7 Waar
- 6.3.8 Waar
- 6.3.9 Waar
- 6.3.10 Onwaar – die noorde en die suide

(10 × 2) (20)

EN

6.4 RÉUNION

- 6.4.1
 - Frans
 - Engels
 - Réunionse kreools
 (Enige 2 × 1) (2)
- 6.4.2 Saint Denis (1)
- 6.4.3
 - Domaine Des Jamroses
 - Hôtel Le Juliette Dodu
 (Enige TWEE hotelle in St Denis – raadpleeg die GSA) (2)
- 6.4.4
 - Le Barachois
 - Place Sarda Garriga
 - Prefecture
 - Maison Carrère
 (Enige 3 × 1) (3)

6.4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Handwerkartikels ('artisanat') • Malva-olie • Rum • Vanielje • Produkte wat van die geweefde pandanusblare gemaak word • Kant ('lace') • Borduurwerk • Juweliersware van koraal • Mandjiewerk 	(Enige 3 × 1)	(3)
6.4.6	NEE		(1)
6.4.7	UT + 4		(1)
6.4.8	Bastilledag word op 14 Julie gevier.		(1)
6.4.9	<ul style="list-style-type: none"> • Réunionse katoekoeroe • Réunionse tiptol • Réunionse bontrok wagter • Réunionse grys glasogie • Réunionse olyf glasogie • Witsterttropevoël 	(Enige 2 × 1)	(2)
6.4.10	'Piton, cirques and remparts of Réunion' (in die binneland)		(1)
6.4.11	Piton des Neiges		(1)
6.4.12	La Réunion Roland Garros-lughawe; RUN		(2)
			[20]

OF**6.4 SEYCHELLE**

6.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Seselwa • Kreools • Engels • Frans 		(2)
6.4.2	Victoria		(1)
6.4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Berjaya Beau Vallon Bay Resort & Casino • Coral Strand Hotel 	(Enige TWEE op Mahe-eiland – raappleeg die GSA)	(2)
6.4.4	<ul style="list-style-type: none"> • Kloktoring • Katedraal van die Onbevleete Ontvangenis • Nasionale Biblioteek/Nasionale Argiewe 		(3)

6.4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Pottebakkerswerk • Batikwerk • Skaalmodelbootjies • Vanielje, kaneel en ander speserye 	(Enige 3 × 1)	(3)
6.4.6	NEE		(1)
6.4.7	UT + 4		(1)
6.4.8	29 Junie		(1)
6.4.9	<ul style="list-style-type: none"> • Klein-ooruiltjie • Swartrugseeswael • Paradysvlieëvanger • Seychelle-rooiborsie ('magpie-robin') • Swart papegaai 	(Enige 2 × 1)	(2)
6.4.10	<ul style="list-style-type: none"> • Vallée de Mai • Aldabra Atoll 	(Enige 1 × 1)	(1)
6.4.11	Morne Seychellois		(1)
6.4.12	Seychelle Internasionale Lughawe; SEZ		(2)
			[20]
		TOTAAL AFDELING B:	160
		GROOTTOTAAL:	200